

מז התלמוד

סדר נשים.

מסכת יבמות, דף ע"א

בר שטיא זבין נכסי, אתו בי תרי ואמרי כשהוא חלים זבין, ואתו בי תרי ואמרו כשהוא שוטה זבין. ואמר רב אשי: אוקי תרי להדי תרי וארעא אוקמא בחזקת בר שטיא.

חלים - בריא

זבין - מכר

אוקי תרי להדי תרי - העמד שניים מול שניים

הסבר: בר שטיא היה אדם שנקרא כך כי לפעמים היה משתגע ונעשה שוטה. הוא מכר את נכסיו, ולאחר מכן באו שני עדים שהעידו שמכר אותם כשהוא בריא, ואילו שני עדים אחרים העידו שמכר אותם כשהוא שוטה, וממילא אין תוקף למכירה. אמר רב אשי: שתי קבוצות העדים מבטלות זו את זו, ומספק נשאר הקרקע בחזקתו של בר שטיא.

על המפה

בית הנסן - בית החולים למצורעים

בית הנסן עומד בשכונת טלביה בירושלים. הוא הוקם בסוף המאה ה-19 בתור בית חולים למצורעים, שבו שהו אותם חולים בבידוד מהחברה וקיבלו טיפול רפואי. את המוסד ניהלו אנשי דת נוצריים, אולם המאושפזים בו היו בני כל הדתות. בית החולים המשיך לפעול תחת המנדט הבריטי. לאחר הקמת המדינה עזבו אותו רוב החולים הערבים, והוא הפך לבית חולים ממשלתי, ונקרא על שם גרהארד הנסן, שגילה את החיידק הגורם לצרעת. בשנות ה-80 של המאה ה-20 הוחלט לסגור את בית החולים, בעקבות דרישותיהם של שכניו. המבנה נשאר נטוש עד שנת 2009, ואז עבר שיפוצים והפך למרכז לעיצוב, מדיה וטכנולוגיה.

בית הנסן (Wikipedia, Tamarah)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם. תלמוד ישראלי - מפגשים דורות, מחברים עולמות.

סדר נשים | מסכת יבמות כ"ז - ל"ג
פרשת מצורע | ב' - ח' בניסן (9-3 לאפריל)

דף כ"ז: רב ושמואל

רב ושמואל הנהיגו את היהודים שהתגוררו בבבל, ובאותה תקופה הנהיגו רבי יוחנן וריש לקיש את היהודים שהתגוררו בארץ ישראל. בתלמוד לומדים על מחלוקות רבות שהיו בין רב לבין שמואל. **הכלל הוא שבכל המחלוקות שלהם בדיני "איסור והתר" - הלכה כרב ובכל המחלוקות שלהם בדיני "ממון", הלכה כשמואל.**

מהם דיני "איסור והתר"? למשל, הלכות שבת, שם המחלוקת היא אם **אסור** לעשות כך, ככה, או **מוותר**. לכן זה נקרא "איסור והתר". כמו כן, מחלוקות בדיני כשרות ושחיטה, הן מחלוקות אם מותר לאכול זאת או אסור, וכדומה.

דיני ממונות הם דינים של ממון, האם פלוני חייב ממון או שהוא פטור מלשלם ממון. רב חיבר את הנוסח של תפילות אחדות. למשל, תפילת מלכיות, זיכרונות ושופרות למוסף של ראש השנה. חלק מתפילת ברפת החודש - חיבר רב, ושמואל ורב גם יחד חיברו את תפילת "ותודיענו" אותה אומרים בזיל יום טוב שחל במוצאי שבת.

רב נפטר בשנת ד' ז' - לפני כ-1,760 שנים.

דף כ"ח: אפטר לצמצם

בתלמוד לומדים על מחלוקת שבין התנאים - האם "אפטר לצמצם"? במה נחלקו התנאים? למשל במקרה הבא - פרה המליטה תאומים בפעם הראשונה ועכשיו הבכור שלה יהיה קורבן והוא יזכה לקיים מצות "קורבן בכור". אבל אז שאלו את הרפתן: מי מהתאומים נולד ראשון, מי הבכור? הרפתן ענה: אף אחד מהם לא נולד ראשון. שניהם נולדו יחד ולכן שניהם "בכורים". יש לי שתי מצוות. בכך נחלקו התנאים.

יש אומרים: **"אפטר לצמצם"**. כלומר, בני אדם יכולים לראות ולהחליט, אם שני דברים קרו בתוך זמן מצומצם, באותו רגע.

יש אומרים: **"אי אפטר לצמצם"**. כלומר, בני אדם אינם מסוגלים לראות אם שני דברים קרו **בדיוק** באותו רגע.

דף כ"ט: הפרת נדרים

יש "התרת נדרים" ויש "הפרת נדרים". בפרשת מטות אומרת התורה כי **לאבא יש זכות להפר את הנדרים שנדרה בתו**.

אם, למשל, ילדה בת שתיים עשרה נדרה נדר, אביה יכול להפר (לבטל) את הנדר. אם כשהוא שומע את הנדר הוא אומר "מופר לך" - הנדר בטל.

אפטר להפר נדר **רק באותו יום** שבו שמע האב שבתו נדרה נדר.

עד איזה גיל יכול האב להפר את נדרה של בתו? **עד גיל שתיים עשרה וחצי**.

דף ל': "חזקה" במקוה

"חזקה" - מלשון תפיסה ואחיזה. למשל, אם מישהו חורש בקרקע, הוא "מחזיק" בה, הוא "תופס" אותה. קיימים סוגים רבים של "חזקה" - למשל חזקת כשרות המקוה. אם אנשים טבלו כלים במקוה, ואחר כך הודיע האחראי על המקוה: "מדדתי עכשיו את המים ואין בהם ארבעים סאה" - מה דין הכלים שהוטבלו במשך היום?

על מקרה כזה קבעה התורה דין "חזקה". אם יודעים שזמן מה לפני כן היו במקוה ארבעים סאה, אומרים כן: **"חזקה"** שעד שגילו שאין במקוה ארבעים סאה, היו בו ארבעים סאה. לכן, כל הכלים שהוטבלו בו עד שגילו שחסרים בו מים - טהורים.

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו שזו הזדמנות של פעם בשנה להרוויח יחסית הרבה כסף בזמן קצר, דבר שיעזור להם אחר כך. הם טענו שנוכח שזה יבוא על חשבון העזרה בבית, אבל הם עוזרים לעזור בכל כל השנה, וגם עשויים ישתדלו לעזור בכך שיוכלו. זה לא הוגן לאסור עליהם להרוויח כסף, כי כך בית מתנהל- פעם אלו עובדים יותר ופעם פחות, וצריך להסתכל על העזרה לאורך כל השנה ולא רק לקראת פסח.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה טענו שזה לא הוגן ולא ראוי ללכת לעבוד אצל משפחות אחרות למרות כסף, ובכך לא להיות פנויים לעזור בעבודות הבית, והתוצאה תהיה שכל הנטל יפול על ההורים והאחים שלא הלכו לעבוד. טענותם העבודה בבית בתקופה שלפסח קודמת לכל דבר אחר, גם זה להרוויח כסף.

א...מה?
עצתם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il

תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

המלחמה במלריה בארץ ישראל

המלריה הייתה מגפה שהביאה למותם של אנשים רבים בארץ, מתקופת התנ"ך ועד המחצית השנייה של המאה העשרים. היא הועברה על ידי עקיצות יתושים, והייתה אחד המכשולים העיקריים בפני ההתיישבות החדשה בארץ ישראל. בין השנים 1922 ל-1926 פעלה ה"ועדה המייעצת למלחמה במלריה", בה השתתפו טובי המומחים ותוכננו תוכניות להדברת המגפה. הצעדים העיקריים היו שיפור התנאים הסניטריים, אבחון חולי מלריה וטיפול בהם, וקטילת יתושים על ידי ניקוז מקורות מים וריסוס. בשנת 1943 התגלתה יעילותה של אבקת DDT נגד המלריה, והשימוש בה הפחית מאוד את מספר החולים. גם יבוש הביצות תרם רבות להכחדת המחלה, והיא הודברה סופית בישראל בשנת 1962.

בול ישראלי משנת 1962 שהונפק לרגל הפעלת תוכנית ארגון
הבריאות העולמי לביעור המלריה (Wikipedia)

**הצטרפו למאות אלפי לומדי
הדף היומי, פתחו שיעור שבועי
אצלכם בקהילה**

כל קהילה שתצטרף, **תקבל את העלון השבועי**
עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח
 הבית! לרישום סרקו את הקוד.

לומדי התלמוד הישראלי- קהילת 'בית הכנסת המרכזי', יד בנימין

חמד' של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

ביקור חולים

ביקור חולים הוא מצווה חשובה ביהדות, שנובעת מהציווי "ואהבת לרעך כמוך". מטרתו של ביקור החולים היא לראות האם החולה זקוק למשה, לעודד את רוחו ולהתפלל לרפואתו. חז"ל אמרו שהמבקר את החולה לוקח אחד משישים מחוליו, כלומר מקל עליו את מחלתו.

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות (מומלץ לעיין במלכים ב', פרק ז'):

1. מהו האירוע המצויר כאן?
2. מיהם ארבעת האנשים בציור ובמה הם חולים?
3. על איזה מחנה הם פושטים?
4. מה הם גילו בהגיעם למחנה?
5. מה הם עשו כאשר גילו מה קרה למחנה ארם?

יְהוֹשֻעַ טָמַח בְּמַלְכֵי אֲרָם.
וְהָיוּ אֲרָבָעָה מֵהֶם חֹלִים.
וְהָיוּ אֲרָבָעָה מֵהֶם חֹלִים.
וְהָיוּ אֲרָבָעָה מֵהֶם חֹלִים.
וְהָיוּ אֲרָבָעָה מֵהֶם חֹלִים.
וְהָיוּ אֲרָבָעָה מֵהֶם חֹלִים.

סרקו את הבר-קוד, היכנסו לערוץ היו-טיוב של
התלמוד הישראלי ותוכלו לצפות בעולם שלם של
סרטים בנושאים שונים ומגוונים, מרתקים ומעניינים

מי אני?

1. ישבו בפתח העיר שומרון בזמן המצור.
2. מתוך יאוש, ניסו להסגיר את עצמם לחיל ארם.
3. כאשר הגיעו למחנה ארם, גילו שכל הצבא נעלם.
4. הם בישרו זאת למלך ולתושבי העיר, ובזכותם ניצלו כולם מרעב.

מִלְלֵי אֲרָם

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ג	5260 ה'תרס"ו	5258 ה'תרס"ה	4900 ה'תר"ם	4800 ה'תר"ל	4650 ה'תרס"א	4260 ה'תרס"ב
2019 שנת סיום הלימודים ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 ה'תשכ"ט	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 ה'תרצ"ז	1500 ה'תק"ל	1492 גירוש ספרד	ה'רמ"ב	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

סדר מועד | מסכת יבמות, דף ל"א - ל"ג

דף ל"א: "חזקה" של שוטה

לפני שנים רבות מאוד חי יהודי בשם "בר שטיא". היו לו נכסים, בתים, שדות וקרקעות, אך גם בעיה הייתה לו - לפעמים הוא היה שוטה, כפי שניתן ללמוד מהשם שלו "בר שטיא".

יום אחד החליט בר שטיא למכור את כל

נכסיו, הבתים, השדות והקרקעות שלו. הכל. אחר כך התעורר ויפוח. באו שני עדים לבית דין ואמרו: **בר שטיא עשה את העסקה כשהיה שוטה ולכן היא בטלה, כי שוטה אינו יכול למכור דברים.** כנגדם אמרו שני עדים אחרים: לא נכון - באותו זמן היה בר שטיא פיקח, לא שוטה, ולכן יכול היה למכור את הדברים.

כשיש עדים שסותרים זה את זה, אין מאמינים לאיש מהם. מה עושים? **אמר רב אשי: "חזקה". מי היה תפוס ומוחזק בנכסים עד היום? בר שטיא! ולכן הם ימשיכו להיות שלו.**

דף ל"ב: מה מותר רק לכוהנים?

ישנם דברים אחדים שלכוהנים מותר לעשות אותם.

הקרבנות קורבנות: רק כוהנים רשאים להקריב קורבנות בבית המקדש, אך מי שאינו כוהן - אינו רשאי.

עשית מלאכה בשבת קודש: בבית המקדש עשו הכוהנים מלאכות בשבת. הם נשחטו קורבנות ציבור, כי כך צייתה התורה וגם הדליקו את המנורה ביום השבת.

מליקה: התורה מצוה את בני ישראל לאכול בעלי חיים שחוטים בלבד. אם בהמה או עוף לא נשחטו, אסור לאכול אותם, ומי שאוכל עובר על איסור "נבלה". אבל בבית המקדש אכלו הכוהנים עופות שנמלקו לקורבן. המליקה נעשית על ידי שהכוהן חותך עם הציפורן של האגודל בעורף של העוף.

דף ל"ג: ארבע עבודות הקורבן

יש ארבע עבודות שקשורות להקרבנות הקורבן.

א. "שחיטה" - לשחוט את הקורבן.

ב. "קבלה" - לקבל את הדם.

ג. "הולכה" - להוליך את הדם אל המזבח.

ד. "זריקה" - לזרוק את הדם על המזבח.

"ששחיטה כשירה בזה" - גם מי שאינו כוהן רשאי לשחוט בהמה לקורבן ורק העבודות שאחר כך, קבלה, הולכה וזריקה נעשות על ידי כוהנים בלבד.

דבר תורה

בית שהתגלתה בו צרעת נידון לניתוח. קירות הבית היו נהרסים ואסור היה להשתמש בעפר ובאבנים לבנייה המחודשת. למרות זאת, מסביר רש"י, שצרעת הבתים הייתה דווקא "בשורה" לבני ישראל משום שכך הם גילו אוצרות שהטמינו הגויים בקירות הבתים.

על כך יש לשאול - מדוע דווקא בצורה הזאת של הרס וחורבן בחר ה' לגלות לישראל אוצרות? ומדוע גם אחרי שהבתים נותצו - היה אסור להשתמש חזרה באבני הבית? בספרים מבואר שיש קשר חי בין האדם לבין ביתו וסביבתו. הגויים שגרו בבתים לפני כן עבדו שם עבודה זרה וטומאה זו נכנסה והשפיעה על קירות הבתים. זו הסיבה בגללה הקב"ה גילה את האוצרות דווקא בצורה כזאת של הריסת הבתים, ובשל כך גם נאסר לשוב ולהשתמש בעפרם ובאבניהם.

הוא והיא

1. משמש להלקאה / משוגע

/

2. רב עוצמה / הנחה לגבי מצב הדברים

/

3. רכיב חשמלי / אחת מעבודות הקורבן

/

4. פר / קו ישר

/

(טלום-טלום טללל-טללל)
'טלל-טלל טלל-טלל טלל-טלל טלל-טלל

שאלות השבוע

1. מתי פוסקים הלכה כרב, ומתי כשמואל?

2. האם האב יכול להפר נדר שבתו נדרה אתמול?

3. איזו עבודה בקורבן יכול לעשות גם מי שאינו כוהן?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il בפיקוח רואה חשבון יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.*

